

01.11.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite STM/2505/2019 ; STM064:00/2019

Asia **Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto hallituksen esitysluonnokseen aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta**

1. Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa luonnokseen hallituksen esitykseen Eduskunnalle laiksi aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota lähinnä etuuden toimeenpanoon ja seurantaan liittyviin kysymyksiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa kuitenkin, että hallitus on käynnistänyt parlamentaarisen työn jatkuvan oppimisen uudistamiseksi. Toimeksiannon mukaan ryhmän tulee hallitusohjelman linjausten mukaisesti luoda palvelumuotoja, joissa erityisenä painopisteenä otetaan huomioon mm. aikaisemmin keskimääräistä vähemmän koulutusta saaneet.

Aikuiskoulutusetuuksien määräytymisen uudistamisella on merkittäviä vaikutuksia eri väestöryhmien mahdollisuuksiin osaamisen kehittämiseen työuran aikana. Opetus- ja kulttuuriministeriö jakaa käsityksen siitä, että etuuden käyttö jakautuu tällä hetkellä osin epätarkoituksenmukaisesti. Etuus on mahdollistanut osaamisen kehittämistä laajalti, mutta ne, jotka työmarkkinoiden muutoksen näkökulmasta eniten koulutusta tarvitsisivat, ovat etuuden käytön suhteen aliedustettuina. Uudistuksen vaikutuksia työuran aikaisen osaamisen kehittämisen väestöryhmittäisiin jakautumiseen on vaikea arvioida, kuten luonnoksessakin todetaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa esitettyä muutosta palkkatulojen ja sovitellun etuuden nykyistä joustavammasta yhteydestä ja katsoo, että se lisää työvoiman mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja parantaa työn tuottavuutta ja työllisyyttä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää tärkeänä, että uudistuksen työllisyysvaikutuksia seurataan järjestelmällisesti.

2. Yksityiskohtaiset kommentit

Lakiluonnoksen 5 § kohdissa 4 tuen myöntämisen edellytykseksi säädettäisiin tukeen oikeuttavien opintojen vähimmäislaajuudesta ja kohdassa 5 edellytetystä opintojen

etenemisestä. Samoin säädettäisiin yrittäjän aikuiskoulutustuen edellytyksistä. 6 a §:ssä säädettäisiin opintojen riittävästä etenemisestä tuen maksatuksen suhteen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää kannatettavana sitä, että tuen saannin edellytyksenä ei enää pidetä opintojen päätoimisuutta, vaan opintojen etenemistä seurataan muulla tavoin. Tällä on myönteisiä vaikutuksia opintojen totuttamiseen työn ohessa ja yksilöllisesti. Ministeriö huomauttaa kuitenkin, että opinto- ja osaamispisteitä käytetään opintojen laajuuden kuvaajina ainoastaan korkeakouluissa ja ammatillisen koulutukseen tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukainen osaamista syventävät ja täydentävät kokonaisuudet, vapaan sivistystyön koulutus, lukio-opinnot ja peruskoulu ovat tietyin edellytyksin tukeen oikeuttavia koulutusmuotoja, joiden laajuutta ei kuitenkaan mitata pisteillä. Näiden koulutusmuotojen osalta tuen saamisen edellytyksiä ja opintojen etenemistä ei ole mahdollista arvioida saavutettuina opinto- tai osaamispisteinä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tarjoaa mielellään konsultointiapua em. ongelman ratkaisemiseksi.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Neuvotteleva virkamies

Ville Heinonen